

November 2005

Beste leden en sympathisanten van De Groenen,

Deze editie van GRAS staat voor een groot deel in het teken van het partijcongres op 26 november a.s.

Op het congres zal onder andere een nieuw partijbestuur worden verkozen. In deze GRAS stellen de kandidaten zich aan u voor.

Een prettig bericht uit Zwolle: wethouder Peter Pot van De Groenen mocht een prijs in ontvangst nemen voor de "Groenste stad van Nederland". Een mooie opsteker voor de komende gemeenteraadsverkiezingen.

Wij wensen u veel leesplezier.

Namens het partijbestuur,
Frank Plate

36^e partijcongres De Groenen

Beste leden,
De congreswerkgroep nodigt u uit voor het 36^e partijcongres. 's Ochtends staan wijzigingen van de statuten en de benoeming van een nieuw bestuur op de agenda. 's Middags praten we over economie, de gemeenteraadsverkiezingen en de toekomst van de Europese Unie.

De congreswerkgroep,
Jacques de Coo, Rob Visser en Otto ter Haar

36^e partijcongres De Groenen
Zaterdag 26 november 2005
Milieucentrum, Oudegracht 60 te Utrecht
Congresvoorzitter: Jacques de Coo
Notulist: Otto ter Haar

Agenda:

10:00 uur zaal open

- 1) 10:30 opening
- 2) 10:40 notulen van het 35^e partijcongres van 16 april 2005
- 3) 10:50 Ingekomen stukken
- 4) 11:00 Verslag partijbestuur
- 5) 11:15 Begroting 2006
- 6) 11:30 Samenvoeging partijbestuur en dagelijks bestuur.
- 7) 12:00 Wijziging doel en middelen van de vereniging De Groenen

8) 12:15 Kandidaten nieuw partijbestuur, presentatie en verkiezing

9) 12:50 Benoeming congreswerkgroep 37^e congres

13:00 Pauze

10) 13:45 Yolanda Grift (Utrecht School of Economics) spreekt over de economische gevolgen van invoering basisinkomen en afschaffing minimumloon.

11) 14:30 Gemeenteraadsverkiezingen 6 maart 2006

12) 15:15 Standpunt van De Groenen over de toekomst van de Europese Unie. Gevolgen van de uitslag van het referendum.

13) 15:55 Rondvraag

14) 16:00 Sluiting

Kandidaten voor het partijbestuur stellen zich voor (agendapunt 8 voor het partijcongres)

Tot het komende partijcongres functioneert een tijdelijk dagelijks bestuur, bestaande uit Jacques de Coo (waarnemend voorzitter), Andreas Ligtvoet en Frank Plate. Het tijdelijke DB heeft op het vorige congres als opdracht meegekregen om op het novembercongres een nieuw partijbestuur te presenteren, dat voor twee jaar benoemd zal worden.

Er zijn zes kandidaten. Een voorstelrondje.

Cor Loos:

Als maatschappelijk geïnteresseerde (en inmiddels gepensioneerde) in het 'groene welzijn', zocht ik naar een mogelijkheid dicht bij maatschappelijke ontwikkelingen te kunnen staan. Eyeopener was destijds een tijdelijke baan als werktuigbouwkundige in de beoordeling van projecten voor milieu- en energiesubsidies bij EZ.

Dat bracht me als vrijwilliger bij de Zwolse Milieuraad en vervolgens, zo'n 12 jaar geleden, in het kielzog van Peter Pot en Michiel van Harten, bij De Groenen.

In het dagelijks leven houd ik me voornamelijk bezig als lid van de zes koppige raadsfractie GroenLinks/De Groenen, met Peter als wethouder. Daarnaast zijn mijn vrouw en ik veelal doende met het verlenen van wat mantelzorg bij één van onze kleinkinderen in Emmeloord.

In de, voor Zwolse begrippen forse, raadsfractie zijn De Groenen momenteel met drie personen (incl. wethouder) vertegenwoordigd. Voor mij is dat een reden om mij, desgevraagd, ook op het landelijk Groene pad te begeven. Naar ik hoop zullen we als De Groenen in de toekomst ons duidelijker kunnen profileren, waarbij ik denk dat dit, waar het politiek betreft, zal moeten gebeuren in samenwerking met anderen.

Lydia Geijtenbeek:

Ik ben Lydia. Ik hou van bomen, eten, rennen, mijn vriend, en eigenwijze doch aardige mensen, en heb een hekel aan auto's, hondepoep (de nieuwe spelling), de NS, en kortzichtige types. Ik ben 30, wat jong schijnt te zijn bij De Groenen. Na mijn informaticastudie ben ik bij het CBS gaan werken, waar ik sinds kort probeer energie-statistieken te maken van grote databestanden die we hebben gekregen van de energiebedrijven.

Ik ben al vanaf mijn studententijd lid van de groenen, heb destijds nog gestemd op Jaap Dirkmaat, en lees met enige regelmaat GRAS. Toen ik De Groenen 'ontdekte' was ik meteen enthousiast: ruime aandacht voor milieu, geen overbodige regelgeving, en een helder programma zonder vaag geklets, loze beloften, of hienlikkerij. Ik hoop dan ook dat De Groenen langzaam maar zeker uit zal groeien van "luis-in-de-pels" die lastige problemen op de agenda zet, tot een partij die zo serieus genomen wordt als ze is. En daar wil ik graag moeite voor doen!

Otto ter Haar:

Beste leden,

In 1992 ben ik lid geworden van De Groenen. Ik ben meteen actief geworden als voorzitter van de Groene Raad en afgevaardigde bij de Europese Groene Coördinatie. De Groene Raad is sindsdien een Algemeen Bestuur geworden en de Coördinatie de Europese Groene Partij.

Sindsdien ben ik steeds actief gebleven: als lid, penningmeester en voorzitter van het dagelijks bestuur; als lid van de geschillencommissie en als lijsttrekker bij de gemeenteraads- en Statenverkiezingen in Utrecht. Ook volgend jaar wil ik weer kandideren voor de Utrechtse gemeenteraad.

In het dagelijks leven ben ik eigenaar van Ter Haar Training & Consultancy. Ik geef training in het ontwerpen en beheren van computernetwerken en adviseer bedrijven hoe ze een dergelijk netwerk het beste kunnen inrichten. Ik stel me kandidaat voor het partijbestuur om de partij op de rails te houden en de continuïteit te waarborgen. Kort gezegd: ik wil er voor zorgen dat Gras op tijd bij u in de bus ligt, dat de congressen regelmatig en goed georganiseerd worden en dat de contributiebrief op tijd bij u arriveert zodat u weet waar u aan toe bent.

Daarnaast wil ik ook, samen met het nieuwe partijbestuur, het politieke profiel van De Groenen versterken door onze mening over actuele ontwikkelingen uit te dragen en in bijzondere gevallen met gerechtelijke procedures kracht bij zetten. U leest hier elders in deze Gras meer over.

Tenslotte wil ik, samen met het partijbestuur en onze afdelingen, er aan bijdragen dat onze partij op lokaal niveau groeit.

Ik stel me zowel kandidaat voor het partijbestuur als voor het partijvoorzitterschap.

Bert Tiddens:

Bert Tiddens, was verslaggever bij VARA-radio, nu prepensioen. Was bij De Groenen voorzitter van afdeling Amsterdam. Tegenwoordig lid van de stadsdeelraad Amsterdam-Noord voor De Groenen. Kandidaat voor partijbestuur omdat een partij nu eenmaal een bestuur moet hebben. Ziet als belangrijkste taak voor De Groenen het coördineren van plaatselijke activiteiten, het faciliteren van afdelingen van De Groenen en fracties van De Groenen in gemeenten en stadsdeelraden en het bevorderen van de komst van nieuwe afdelingen in het land met de daarbij behorende politieke vertegenwoordigers, ook op provinciaal niveau. Deelname aan Tweede Kamerverkiezingen alleen als De Groenen ooit weer groter zijn geworden.

Beëindigen Europees lidmaatschap.

Frank Plate:

Ik ben 39, woon in Hillegom met mijn vriendin en twee dochters. Ik heb Rechten gestudeerd en ben tegenwoordig beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening.

Ik werd lid van De Groenen in de tijd dat Jaap Dirkmaat lijsttrekker was voor de Kamerverkiezingen. Het partijprogramma en de ideologie van De Groenen spraken me erg aan, en de congressen die ik bezocht waren erg levendig. Otto ter Haar haalde mij over om lid te worden van het partijbestuur en dat ben ik nu al geruime tijd. Sinds twee jaar ben ik ook eindredacteur van GRAS.

Ik ben blij dat we weer voldoende kandidaten hebben voor het partijbestuur. Ik wil graag nog een half jaar mijn steentje bijdragen. In die periode vinden ook de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Ik ben inmiddels zo lang lid van het partijbestuur dat ik me niet opnieuw voor twee jaar kandidaat wil stellen.

Ik zou graag zien dat we door middel van actieve PR nieuwe mensen voor De Groenen interesseren. Om dat te bereiken zullen we ons inhoudelijk moeten profileren en ons geluid laten horen in de landelijke media. Laten we na de verkiezing van het nieuwe partijbestuur vooral veel goede discussies gaan voeren over de inhoud, en niet meer over de poppetjes.

Jacques de Coo was door omstandigheden niet in staat een bijdrage te leveren, maar hij behoeft eigenlijk geen introductie. Hij is gemeenteraadslid in Leiden en waarnemend partijvoorzitter.

Begroting (agendapunt 5 voor het congres)

Op verzoek van enkele bestuurskandidaten en gebaseerd op de voorgaande jaren heeft het huidige bestuur de begroting voor 2006 voorgesteld. Ter vergelijking de begroting uit 2005 en 2004 en een korte uitleg.

Lasten	2006	2005	2004
Afdelingen	3.500,00	500,00	0,00
Bestuur	250,00	125,00	500,00
Congressen	250,00	250,00	250,00
Contributie	125,00	125,00	125,00
EFGP	1.100,00	1.000,00	1.000,00
Website	160,00	160,00	180,00
Gras	1.750,00	1.750,00	2.500,00
Werving	250,00	500,00	1.250,00
Statutenwijziging	200,00		
Onvoorzien	400,00	440,00	580,00
Totaal	7.985,00	4.850,00	6.385,00
Baten			
Contributies	4.000,00	4.350,00	5.000,00
Donaties	200,00	200,00	400,00
Rente	300,00	300,00	300,00
Totaal	4.500,00	4.850,00	5.700,00
Tekort	3.485,00		685,00

Aan de lastenkant:

Voor de gemeenteverkiezingen 2006 hebben we € 3.500 opgenomen als ondersteuning van de verschillende afdelingen – in onze ogen is dit een zeer belangrijke verkiezing, die aan zal tonen of er nog ruimte is voor onze partij; het mag dus wel wat (spaar)geld kosten. Formeel gezien hebben we nog een ‘reservering’ van € 500 van het lopende jaar (aangezien we dit geld niet hebben uitgegeven). De begroting van 125 euro voor de post bestuur is weinig, aangezien hier de huur van de postbus van betaald moet worden – derhalve is deze post weer verhoogd naar 250 euro. Congressen zijn gehandhaafd, evenals de uitgaven voor contributie-inning (mailing). Het lidmaatschap van de Europese Federatie van Groene Partijen is duurder geworden – de afgevaardigde van De Groenen zal bij een volgende EFGP vergadering een andere regel voor ons moeten bepleiten; als vuistregel stellen wij voor dat zodra EFGP de grootste kostenpost van De Groenen is, onze betrekkingen met deze partij ernstig te herzien (om niet iedere vergadering een discussie over deze kostenpost te hebben). De onderhoudskosten van de website zijn gelijk gebleven aan vorig jaar. Gezien het teruglopende ledenbestand zullen de kosten voor Gras ook teruglopen. Gezien de geringe wervingsactiviteiten in 2005, hebben wij deze post gehalveerd – de gemeenteraadsverkiezingen

gen kunnen als werving gezien worden. Indien de voor 26 november geagendeerde statutenwijziging doorgaat, zal deze ook als kostenpost meegenomen moeten worden (er is een notariële akte voor nodig). De post onvoorzien is ca. 5% van de begroting.

Aan de batenkant:

Het reeds genoemde teruglopende ledenbestand leidt ons tot de conclusie dat we minder contributies kunnen verwachten (ca. 175 betalende leden). De rente op de spaarrekening zal ongeveer gelijk blijven.

Amendementen Statuten en Huishoudelijk Reglement (toelichting bij agendapunt 6 voor het congres)

De congreswerkgroep en het dagelijks bestuur doen u een aantal voorstellen om de statuten te wijzigen¹. De statuten vormen de “wet” van een vereniging en bij een actieve partij als De Groenen vereist die wet periodiek onderhoud, zodat de regels bij de tijd blijven.

Het belangrijkste amendement betreft de samenvoeging van het partijbestuur met het dagelijks bestuur. De partij is de afgelopen jaren helaas gekrompen van meer dan 500 leden naar minder dan 200. De huidige structuur is daardoor “topzwaar” geworden. Een orgaan minder (het DB verdwijnt, het partijbestuur blijft) maakt de structuur eenvoudiger en beter in proportie. Omdat we niet of nauwelijks meer over functionerende afdelingen beschikken stellen we voor de in onbruik geraakte regel, dat afdelingen kandidaten voor het partijbestuur voordragen, af te schaffen. Ook de vertegenwoordigingsbevoegdheid wordt vereenvoudigd. In de toekomst kan verandering van één bestuurslid de besluitvorming niet meer vertragen. In samenhang met de statutenwijziging zijn er ook enkele amendementen op het huishoudelijk reglement.

Het tweede amendement is bedoeld om de partij de mogelijkheid te verschaffen om via de rechter haar doelen te nastreven. Het bestuur is zo de afgelopen tijd actief geweest door bezwaar te maken tegen de wijze waarop een kraakpand in Utrecht is ontruimd en door bezwaar te maken tegen de uitzending van special forces naar Afghanistan en het toepassen van het oorlogsrecht op deze militairen. Momenteel worden politieke partijen gediscrimineerd door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de

¹ Rob Visser neemt als lid van de congreswerkgroep op onderdelen een minderheidsstandpunt in, dat hij op het congres zal toelichten.

Raad van State. Wellicht is het nodig om een stichting in het leven te roepen om deze discriminatie uit te hollen.

Ten slotte is er nog wat "klein onderhoud" van de statuten vanwege de invoering van de euro en wat redactionele wijzigingen.

Amendementen i.v.m. samenvoeging partijbestuur en Dagelijks Bestuur

Statuten

Artikel 8 lid 1 schrappen. De tekst hiervan luidde: "Iedere afdeling is gerechtigd een afvaardiging te hebben in het partijbestuur. Het aantal afgevaardigden van een afdeling hangt af van het aantal leden, zoals geregeld in het huishoudelijk reglement. Het congres bekrachtigt de voordracht van een afdeling."

Artikel 8 lid 2 (oud) wordt daardoor artikel 8 lid 1 en luidt: "Het congres kiest een partijbestuur van ten minste drie personen en kiest de voorzitter in functie."

Artikel 8 lid 6 wordt: "Drie leden van het partijbestuur gezamenlijk of de partijvoorzitter samen met een ander lid van het partijbestuur vertegenwoordigen de partij in en buiten rechte."

Na invoering van deze wijzigingen luiden lid 1 tot en met lid 5 van artikel 8:

Artikel 8. Partijbestuur

1. Het congres kiest een partijbestuur van ten minste drie personen en kiest de voorzitter in functie.
2. Het huishoudelijk reglement regelt de wijze van kandidaatstelling, de verkiezing en de zittingstermijn van de leden van het bestuur.
3. Het bestuur vergadert ten minste vier maal per jaar plenair.
4. Het huishoudelijk reglement regelt de taken en bevoegdheden van het bestuur.
5. Drie leden van het partijbestuur gezamenlijk of de partijvoorzitter samen met een ander lid van het partijbestuur vertegenwoordigen de partij in en buiten rechte.

Huishoudelijk Reglement

Artikel 3 lid 12: vervang "dagelijks bestuur" door "partijbestuur".

Artikel 5 lid 1 schrappen. De tekst hiervan luidde: "Iedere afdeling heeft het recht een afgevaardigde in het partijbestuur te benoemen. Afdelingen met meer dan 10% van het aantal leden, zoals dat bekend was op 1 januari van dat jaar, hebben recht op twee afgevaardigden."

Artikel 5 lid 2 schrappen. De tekst hiervan luidde: "Afgevaardigden in het partijbestuur worden door stemming benoemd op een algemene ledenvergadering van de betrokken afdeling, nadat een oproep tot kandidaatstelling aan de leden van de afdeling heeft plaatsgevonden."

Artikel 5 lid 3 (wordt lid 1) gaat luiden: "Kandidaten voor het partijbestuur dienen ten minste een week voor het congres bekend te zijn bij de congreswerkgroep."

Artikel 5 lid 5 (wordt lid 3): vervang "dagelijks bestuur" door "partijbestuur".

Artikel 5 lid 6 (wordt lid 4): vervang "Het dagelijks bestuur" door "De partijvoorzitter".

Artikel 5 lid 7 wordt lid 5.

Artikel 5 lid 8 wordt lid 6.

Na invoering van deze amendementen luiden deze artikelen:

HR artikel 3 lid 12. Het partijbestuur schrijft de door het congres vastgestelde naam tijdig in bij De Kiesraad. Deze naam is thans "De Groenen".

HR artikel 5

1. Kandidaten voor het partijbestuur dienen ten minste een week voor het congres bekend te zijn bij de congreswerkgroep.
2. Om tot lid van het partijbestuur te worden gekozen moet men meer dan de helft van het aantal geldig uitgebrachte stemmen op zich hebben verenigd.
3. Het partijbestuur wijst uit zijn midden een secretaris en een penningmeester aan.
4. De partijvoorzitter roept het partijbestuur ten minste vier keer per jaar schriftelijk bijeen. De oproep gaat vergezeld van voldoende informatie over de geagendeerde onderwerpen.

Amendementen met het oog op de toegang tot de bestuursrechter

Statuten

De relevante artikelen luiden nu:

Artikel 2. Uitgangspunten

De uitgangspunten van de partij zijn:

- a. alle mensen zijn gelijkwaardig en moeten als zodanig worden behandeld;
- b. de leefwijze van de mens mag natuur en milieu niet bedreigen;
- c. een mens kan zich slechts in onafhankelijkheid, verantwoordelijkheid en vrijheid wezenlijk ontplooiën.

Artikel 3. Doel

Het is het doel van De Groenen om maatschappelijk en politiek vorm te geven aan haar uitgangspunten door:

- a. het bevorderen van productiemethoden waarbij de diversiteit en kwaliteit van biologische levensgemeenschappen behouden blijven;
- b. het ontwikkelen van een economisch en sociaal bestel dat recht doet aan de culturele en maatschappelijke verscheidenheid van volken, landen en regio's, en dat wereldwijd bijdraagt aan een rechtvaardige verdeling van goederen;
- c. het waarborgen van de vrijheid van onderwijs en van een vrije geestelijke en culturele ontplooiing;
- d. het bevorderen van de mogelijkheden voor een ieder om werkelijk invloed uit te oefenen op het openbaar bestuur;
- e. het streven naar wereldvrede, zonder afbreuk te doen aan de verscheidenheid en de eigen waarde van volken en culturen.

Artikel 4. Middelen

Tot de middelen behoren:

- a. het deelnemen aan verkiezingen voor vertegenwoordigende

- en regelgevende organen;
- b. het deelnemen aan maatschappelijke en politieke discussie en acties;
- c. samenwerken met andere organisaties en personen;
- d. het doen van onderzoek en het ontwikkelen van ideeën en theorieën;
- e. publiceren.

Het voorstel luidt om in artikel 3 en 4 de onderstreepte tekst toe te voegen:

Artikel 3. Doel

Het is het doel van De Groenen om maatschappelijk en politiek vorm te geven aan haar uitgangspunten door:

- a. het bevorderen van productiemethoden waarbij de diversiteit en kwaliteit van biologische levensgemeenschappen behouden blijven;
- b. het ontwikkelen van een economisch en sociaal bestel dat recht doet aan de culturele en maatschappelijke verscheidenheid van volken, landen en regio's, en dat wereldwijd bijdraagt aan een rechtvaardige verdeling van goederen;
- c. het waarborgen van de vrijheid van onderwijs en van een vrije geestelijke en culturele ontplooiing;
- d. het bevorderen van de mogelijkheden voor een ieder om werkelijk invloed uit te oefenen op het openbaar bestuur en wel in het bijzonder de wijze waarop deze zijn gezag en de openbare orde handhaaft;
- e. te streven naar wereldvrede, zonder afbreuk te doen aan de verscheidenheid en de eigen waarde van volken en culturen, en dat in het bijzonder door invloed uit te oefenen op het handelen en het beleid van Nederland en de EU voorzover dat ons streven verstoort;
- f. de natuur en ons leefmilieu te beschermen en dat in het bijzonder door invloed uit te oefenen op het handelen en het beleid van publiekrechtelijke organen voorzover dat op deze waarden ingrijpt.

Artikel 4. Middelen

Tot de middelen behoren:

- a. het deelnemen aan maatschappelijke en politieke discussie en acties;
- b. samenwerken met andere organisaties en personen;
- c. het doen van onderzoek en het ontwikkelen van ideeën en theorieën;
- d. publiceren;
- e. het in rechte opkomen voor de belangen die wij ons ten doel hebben gesteld te behartigen;
- f. het deelnemen aan verkiezingen voor vertegenwoordigende en regelgevende organen.

Amendementen i.v.m. invoering euro

Statuten

Artikel 8 lid 7 vervang "negenduizend gulden" door "€ 5000".

Artikel 8 lid 8 vervang "tienduizend gulden" door "€ 5000".

Na invoering van deze wijzigingen luiden lid 7 en lid 8 van artikel 8:

7. Het bestuur heeft de toestemming van het congres nodig voor het aangaan van overeenkomsten die voor de partij een

verplichting van meer dan € 5000 op jaarbasis betekenen. Het bestuur heeft de toestemming van het congres nodig voor het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen. Andere overeenkomsten waarbij de partij financieel risico loopt mag het bestuur niet aangaan.

8. Het bestuur maakt bij elke schenking aan de partij welke ten minste € 5000 bedraagt het bedrag en de naam van de schenker openbaar.

Redactionele amendementen

Statuten:

Vervang in artikel 1 lid 1 "'De Groenen'" door "De Groenen".
Vervang in artikel 3 "Het is het doel van De Groenen" met "Het doel van De Groenen is"

Vervang in artikel 7 lid 1 "'het congres'" door "het congres".

Huishoudelijk reglement:

Vervang in HR artikel 3 lid 12 "'De Groenen'" door "De Groenen".

Na invoering van deze redactionele amendementen luiden deze artikelen:

Artikel 1 lid 1. De naam van de partij is: De Groenen.

Artikel 3 Het doel van De Groenen is om maatschappelijk en politiek vorm te geven aan haar uitgangspunten door:

Artikel 7 lid 1. Het hoogste gezag van De Groenen berust bij de algemene ledenvergadering, genaamd: het congres.

HR artikel 3 lid 12. Het partijbestuur schrijft de door het congres vastgestelde naam tijdig in bij De Kiesraad. Deze naam is thans De Groenen.

Zwolle groenste stad van Nederland

Wethouder Peter Pot (De Groenen) draagt prijs op aan alle inwoners

Zwolle is uitgeroepen tot 'groenste stad van Nederland'. Daarmee is de stad de winnaar van de nationale groencompetitie. Na een eerste stemronde was de jury unaniem van oordeel dat Zwolle de prijs dubbel en dwars verdiende. Het college van burgemeester en wethouders is uiteraard zeer verguld met deze eerste prijs, die werd uitgereikt door landbouwminister Veerman. Wethouder Peter Pot draagt deze overwinning in de eerste plaats op aan de inwoners van Zwolle. "Zij vormen het draagvlak voor alle groene plannen in de stad. Zij zijn het die al decennia lang achter de groene-vinger-structuur van Zwolle staan." Daarnaast prijst de wethouder de inzet van de vele ambtenaren die er dagelijks voor zorgen dat de stad er zo prachtig groen bij ligt.

Deze competitie is voor het zevende achtereenvolgende jaar gehouden. Zwolle doet straks namens Nederland mee aan de internationale Entente Florale, waaraan elf landen meedoen. Tien dorpen en steden hebben hun visie en

beleid ten aanzien van het groen in hun gemeente en de uitwerking daarvan in de praktijk voorgelegd aan het oordeel van een deskundige jury.

Op de foto v.l.n.r.: Tsjerk Jelsma (met groen-geblokte blouse, medewerker van de gemeente Zwolle), wethouder Peter Pot, minister Cees Veerman (die de prijs uitreikte).

Thema

Tijdens een speciale dag met het thema Groen en Gezondheid hebben Erica Terpstra, voorzitter van NOC*NSF en Guido van Woerkom, hoofd-directeur van de ANWB in hun inleidingen ondermeer het grote belang belicht van actieve recreatie in een groene omgeving dicht bij huis. In de categorie steden gingen Amstelveen, Dordrecht, 's Gravezande, Nuenen, Venray, Winterswijk en Zwolle de onderlinge competitie met elkaar aan, met Zwolle als glorieuze winnaar.

Handelspolitiek EU

De politiek is gebonden aan de economische mogelijkheden die een land heeft en kiezers rekenen een regering af op haar economische resultaten. Om die reden ben ik me gaan verdiepen in de economische politiek en daarbij ook de handelspolitiek. De EU heeft een gemeenschappelijke handelspolitiek en het beleid wordt ontwikkeld door het Directoraat-generaal voor Handel (DG Trade). De vorige Eurocommissaris was Pascal Lamy. Vrij algemeen is de opvatting dat hij zijn werk heel goed deed. Na zijn aftreden is hij met steun van de Verenigde Staten benoemd tot Directeur-generaal van de WTO. Zijn opvolger is Peter Mandelson, die op mij een minder effectieve indruk maakt.

Het wereldhandelssysteem is op regels gebaseerd. Er is een multilateraal stelsel van regels in de wereldhandelsorganisatie WTO. Vrijwel alle landen van de wereld zijn lid of bezig met toetredingsonderhandelingen. Het lijkt

daarbij een beetje op de EU met zijn onderhandelingen met kandidaat-leden, alleen is het acquis van de WTO natuurlijk een notendop vergeleken met het acquis communautaire. De WTO heeft niet alleen regels maar ook instrumenten voor het beslechten van geschillen. Deze geschillen over marktversturende handelingen komen veelvuldig uitgebreid in het nieuws.

Naast de WTO is er een uitgebreid netwerk van onderhandelingen en overeenkomsten tussen landen en regio's ten einde te komen tot vrijere handel. Er is consensus over dat over het geheel genomen open markten leiden tot een verhoging van de totale welvaart. Voor specifieke sectoren hoeft dat echter zeker niet te gelden: bedrijven kunnen door toenemende concurrentie ten onder gaan waardoor werkgelegenheid verloren gaat. Het is daarom noodzakelijk om bij het openen van een markt maatregelen te nemen om deze negatieve gevolgen op te vangen.

Het DG Trade houdt regelmatig bijeenkomsten waarbij geïnteresseerden, lobbyisten, mee kunnen praten over de beleidsontwikkeling. Op 15 september 2004 heb ik een conferentie bijgewoond over collectieve preferenties. Daaronder worden verstaan de beperkingen die om niet-economische redenen aan handel worden opgelegd. Deze niet-economische beperkingen kunnen milieuregels zijn of veiligheidseisen of de weerslag zijn van de opvattingen die in een samenleving heersen, zoals het verbod op de handel in drugs. Omdat deze collectieve preferenties van land tot land verschillen is het een taak er zo mee om te gaan dat aan de ene kant het soevereine recht van staten om hun collectieve keuzes te maken en te handhaven gerespecteerd wordt en de handel aan de andere kant zo min mogelijk verstoord wordt.

Hierna hield DG Trade een enquête over de vraag hoe de economische relatie tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie versterkt zou kunnen worden. Ik heb die enquête namens De Groenen ingevuld en op 7 maart 2005 een bijeenkomst bijgewoond. Die viel een beetje tegen. Er was weinig discussie. De EU is met vele landen en regio's in onderhandeling over vrijhandelsovereenkomsten, maar niet met de Verenigde Staten, terwijl dat toch de grootste handelspartner is. Toen daar naar werd gevraagd kreeg ik de indruk dat het Amerikaanse congres er niet in geïnteresseerd was.

Mijn laatste bezoek was op 19 september. Dit was een grote bijeenkomst met werkgroepen over verschillende onderwerpen. President Barroso en commissaris Mandelson gaven een inleiding en beantwoordden vragen uit het publiek. Barroso sprak over de explosieve groei van de Chinese economie en constateerde dat de EU zich aan de realiteit van een nieuwe economische grootmacht aan zal moeten passen. Hij vertelde er echter niet bij op welke

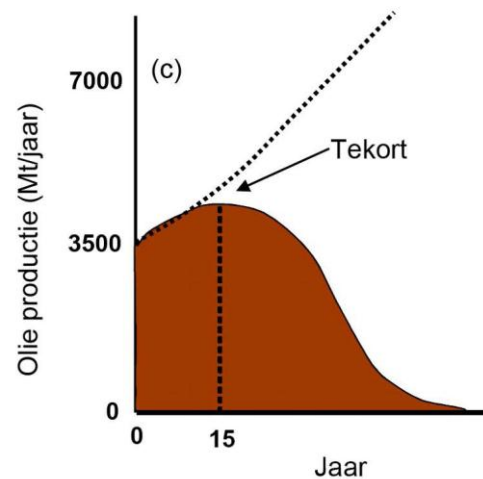
wijze dat het beste zou kunnen. Van Mandelson hoorde ik nu een andere reden waarom er niet gewerkt wordt aan een vrijhandelsverdrag tussen de EU en de Verenigde Staten. Sommige Europese politici zouden dat niet wenselijk vinden, omdat in de WTO de afspraken dan te veel door het blok EU+VS bekostigd zouden worden.

Otto ter Haar

Wanneer piekt de olie?

Als Groenen zijn we geneigd (fel of minder fel) te ageren tegen nodeloos gebruik van grondstoffen. Het beste voorbeeld hiervan zijn toch wel benzineverslindende PC Hooftractoren en de volkomen uit de hand gelopen hoeveelheid vliegtuips die iedereen schijnt te moeten maken. Hoewel verhalen over olietekorten ons al decennia om de oren vliegen, schijnen we als consumenten ons hier weinig van aan te hebben getrokken. En geef ons eens ongelijk: waarom zou je voor € 146,- met de trein naar Londen gaan als je voor minder dan de helft kunt vliegen? De puristen onder u zullen nu wel fronsend naar dit stukje tekst kijken, maar helaas is het nu eenmaal zo dat de potemonnee een belangrijke invloed op ons consumptiepatroon heeft en dat zogenaamde 'externe kosten' vaak niet meegerekend worden. Dus zijn de kosten van benzine of kerosine niet erg hoog. Het gevolg is dat we botervis uit Nieuw Zeeland blijven invliegen, Aalsmeerse bloemen naar Alaska kunnen exporteren en Nederlandse varkens in Italië laten ombouwen tot Parmaham, die we vervolgens weer hier consumeren. De oliekraan staat wagenwijd open – en die van gas trouwens ook.

Sinds een aantal maanden ben ik er echter van overtuigd dat de economische wet van vraag en aanbod een eind zal maken aan onze verkwistende olieconsumptie – en wel veel sneller dan de meeste olieboeren ons doen geloven. Het begon met het boek van Jeremy Rifkin (die van de *European Dream*) over de waterstofeconomie: in de inleidende hoofdstukken beschrijft hij het naderende einde van het olietijdperk aan de hand van een aantal zeer overtuigende argumenten. Van belang hierbij is de zogenaamde 'Hubbert Peak', genoemd naar de Amerikaanse geoloog Marion King Hubbert. Deze piek treedt op als ongeveer de helft van de winbare olie opgepompt is en houdt in dat de productiesnelheid van olie daarna alleen nog maar zal afnemen. Bij stijgende consumptie (door toedoen van economische groei in China en India) zal er dus snel een gat ontstaan tussen vraag en aanbod, hetgeen de prijs van olie snel zal doen stijgen. (Zie figuur uit het jaar 2000)

Hubbert heeft in de jaren '50 berekend dat deze piek voor de Verenigde Staten reeds in 1970 op zou treden, hetgeen ook gebeurde. De piek die voor ons van belang is, is die van de mondiale oliewinning. Dit is dus niet het moment dat de olie op is, maar wel dat we over de top van productie zijn. Olie zal dan steeds schaarser en duurder worden.

Hoewel er onzekerheid en discussie is over wanneer de wereldpiek zal optreden, zijn er een aantal aanwijzingen die aantonen dat de piek dichterbij is dan gedacht:

De ontdekkingen van nieuwe olievelden nemen al sinds 1964 af. Vanaf 1984 consumeren we meer olie dan dat we vinden; op dit moment consumeren we 2.3 keer zoveel. Daarnaast was reeds 90% van alle ontdekte olie in productie gebracht in 2003. Het overgrote deel van deze productie komt vanuit oude velden die al minstens 10 jaar geleden ontdekt zijn. Het probleem is dat we op een gegeven moment tegen de 100% zitten, dan is alle ooit gevonden olie in productie. De verwachting is dat dit moment **binnen 10 jaar** bereikt wordt, waarna geen groei meer mogelijk is vanuit oude velden. Hoewel dus de olieboeren beweren dat we nog de komende 30 jaar olie hebben, vergeten ze ons erbij te vertellen dat de eerste druppel veel goedkoper gewonnen wordt dan de laatste – en dat dit prijsverschil wellicht al binnen tien jaar duidelijk zal worden.

Hoera!, roept de optimist, dan zullen eindelijk die verspilende transportpraktijken afgelopen zijn. Hoera!, dan zullen we gedreven worden tot innovatie en over kunnen schakelen naar een mondiale waterstofeconomie. Hoera!, minder CO₂ uitstoot.

Wat de meeste mensen echter (gemakshalve?) vergeten, is dat onze huidige economie verslaafd is aan de olie; dat onze manier van leven op zo een complexe wijze verknoot is met oliegebruik, dat de overgang naar andere energiedragers ons bijzonder veel pijn zal doen. Want al

dat overdadige vliegverkeer stopzetten, dat doet nog niet zo'n pijn, maar ook de moderne landbouw is sterk afhankelijk van olie (kunstmest). Veel van de hoge productiecapaciteit in de landbouw is te danken aan een kunstmatige injectie van energie; denk eens aan al die kassen die met aardgas (gekoppeld aan de olieprijs) gestookt worden. Ook de Albert Heijns en Schuitema's zijn voor hun logistieke processen sterk afhankelijk van just-in-time transport. En dit zijn slechts een paar kleine, voor de hand liggende voorbeelden.

Houdt er dus rekening mee, dat er binnen tien jaar voor ons niets anders opzit dan radicaal consuminderen. Hopelijk kunnen we tot die tijd onze energie steken in nog energie-zuiniger leven.

Sinds mei dit jaar bestaat de Stichting Peakoil Nederland. Deze stichting stelt zich ten doel het pieken van de olieconsumptie aan een breed publiek bekend te maken en internationaal mee te denken over oplossingen voor dit probleem. Voor meer informatie zie: www.peakoil.nl

Andreas Ligtvoet

Colofon

Gras is een landelijk mededelingenblad van de politieke partij De Groenen. Het verschijnt onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Plaatsing van artikelen betekent echter niet automatisch dat het partijbestuur instemt met de inhoud. U kunt de redactie bereiken via het landelijke secretariaat of via het e-mailadres: TITASH@hetnet.nl

Eindredactie en opmaak: Frank Plate

Drukkerij: GSB Heijt BV, Amsterdam
Met bijdragen van: Andreas Ligtvoet, Otto ter Haar, Cor Loos, Lydia Geijtenbeek, Bert Tiddens, Peter Pot en Frank Plate

ISSN 1572-1485

Agenda

26 november 2005, 36^e partijcongres
6 maart 2006, gemeenteraadsverkiezingen

Landelijk secretariaat De Groenen

Postbus 1251
3500 BG UTRECHT
Tel. 071 - 576 2027
info@degroenen.nl
www.degroenen.nl

De Groenen zijn vertegenwoordigd in de gemeenteraden van Amsterdam, Leiden, Zwolle en Valkenswaard. De Groenen zijn lid van de Europese Federatie van Groene Partijen.

Partijbestuur

Waarnemend voorzitter Jacques de Coo, 071-5762027, jdecoo@noknok.nl
Lid DB Andreas Ligtvoet, 030-2515450, nooneisthisimaginative@yahoo.com
Lid DB Frank Plate, 0252-517504, TITASH@hetnet.nl

Vertegenwoordigers afdelingen:
Amsterdam, Paul Berendsen, 020-4704680, paulbe@xs4all.nl
Amsterdam, Bert Tiddens, 020-4904421, bert.tiddens@planet.nl

Lidmaatschap

Lidmaatschap	€ 27 (via machtiging € 25)
Lid met minimuminkomen	€ 20 (via machtiging € 18)
Grasabonnement	€ 13 (via machtiging € 12)

U wordt lid van De Groenen of abonnee van Gras door overmaking van uw contributie op Postbanknummer 306434 ten name van De Groenen, Utrecht.